

DET POSTOMDELTE

FAGBLAD FOR FORENINGEN AF DANSKE SCENEINSTRUKTØRER

Nr. 68 - september 2014

Udgiver:

Danske Sceneinstruktører
Nørre Voldgade 12 2.th.
1358 København K
Tlf. 33 33 08 88
www.stagedirectors.dk
email: info@stagedirectors.dk

Deadline næste nummer:
3. november 2014

Redaktion:

Inger Birkestrøm Juul, FDS
Kamilla Bach Mortensen, FDS
Fie Nørman Johansson, FDD
Rasmus Malling Skov Jeppesen, FDD
Steen Madsen

Layout:

Jakob Brandt- Pedersen

Forside

Performance Sense Laboratory, Roskilde festival
2014

Foto: The I of Sisters Academy, Sisters Hope. Diana
Lindhardt

FÅR 302: "Sympati for djævelen"
Instruktion: Kamilla Bach Mortensen
Pressefoto

KÆRE MEDLEMMER

Efter en vidunderlig dansk sommer, er vi nærmest spurtet ind i sensommeren med masser af spændende opgaver og tiltag. Scenekunsten er som altid kendetegnet ved at være en levende, dynamisk organisme, hvor stort og småt fletter sig sammen for at danne nye billeder. Af de større tiltag er de nye chefansættelser på Nørrebro (læs fagbladets samtale med Mette Wolf inde i bladet) og Betty Nansen – og om ganske kort tid, kommer der også ny chef på Det Kongelige Teaters Skuespil. Og i den anden ende af hierarkiet, er arbejdet med at modernisere de kunstneriske uddannelser i fuldt sving. Samtidig med at vi som instruktørforbund, hilser tilnærmelsen til resten af Europa velkommen, mener vi også at det er vigtigt at huske at scenekunsten i høj grad er baseret på erfaring, tradition og viljen til at søge ud på de vildveje, hvor de nye kunstneriske ideer også findes.

Et andet papir, der er landet på bestyrelsens bord hen over sommeren, er bekendtgørelserne om bestyrelserne på de store teatre. På papiret lyder det godt: "Medlemmeme af bestyrelsen skal tilsammen repræsentere juridiske, ledelsesmæssige, økonomiske, markedsføringsmæssige og teaterfaglige kompetencer." Men fungerer det i praksis? Er vægtningen af teaterfaglig kompetence er en anelse for lav? Hvem er de teaterfaglige medlemmer i bestyrelsen og på hvilken måde får de lov til at påvirke teatrets udvikling? Og valget af den nye chef?

Og netop chefvalget er interessant for os som forbund. Historisk set er det ofte instruktørerne, der varetager chefjobbene rundt i landet. Men er vi et sted, hvor bestyrelser og efteruddannelsessystem bremser for instruktørens mulighed for at opbygge chefkompetencer? Er det derfor man søger til udlandet

eller andre faggrupper for at finde egnede lederemner? Eller trænger der til at blive rokeret oftere på egnsteatrene? Disse og helt sikkert mange andre spørgsmål, vil blive taget op i bestyrelsen dette efterår.

Men efteråret har også mange andre tiltag. Når dette læses, har der forhåbentlig været rigtig mange medlemmer til Sommerfest i Langelinie Pavillonen, hvor der er opstået nye netværk og kontakter til medlemme fra Danske Filminstruktører og Danske Dramatikere. Og om nogle dage rejser 25 instruktører til Berlin for at opleve pulsen i en af Europas helt store teaterbyer. Vi der ikke kan være med, glæder os til at læse mere i næste fagblad.

DEN GODE IDÉ OG HISTORIE SKAL PLEJES

EN SAMTALE MED METTE WOLF OM DRAMATURGEN I CHEFSTOLEN, NØRREBRO TEATER

Mødet er sat på Buenos Kaffebar på Vesterbro til en lille snak om Mette Wolfs planer for Nørrebro Teater, når hun i januar 2015 indtager chefstolen. Arbejdet er dog allerede i gang, med møder på teatret og bunker af endnu ulæste manuskripter, der hober sig op på skrivebordet. Med en baggrund i dramaturgi og en stor læselyst må hun dog allerede nu erkende, at hun som chef ikke har den samme tid til at sætte sig ind i alle manuskripterne.

Det er ikke nyt for Nørrebro Teater at have en dramaturg som teaterleder. Mette overtager ledelsen efter Kitte Wagner, der ligeledes har en dramaturgisk baggrund. Til spørgsmålet om Mette tror, at baggrunden som dramaturg har spillet en rolle i hendes ansættelse, lyder svaret:

“Jeg håber da, at det har været en af mange kvalifikationer, men jeg ved det reelt ikke. Men forhåbentlig har det betydet noget, lige som det har betydet noget, hvad jeg har været med til at lave, og at mit teatersyn og mine ideer virker gangbare. (...) Det er jo i hvert fald et sted, hvor de ikke er bange for at have dramaturger i chefstillingen. Det betyder rigtig meget. Det er ikke en ukendt titel på Nørrebro Teater, så det håber jeg har haft en indflydelse, for jeg er meget stolt af at være dramaturg.”

Men hvad er det efter Mettes mening, der gør en dramaturg til en god teaterchef? Her fremhæver hun, at dramaturgen kan noget særligt, nemlig at bevæge sig mellem to verdner. Dramaturgen er vant til at sidde med teatrets kunstneriske vision, men også teatrets forretningsmæssige virkelighed, med krav til belægningsprocent mv.

Som dramaturg er man inde over repertoireet på flere planer, både med et kommercielt blik – hvordan kan det sælges? – men også med et kunstnerisk blik, der handler om at tage stilling til en udvalgt teksts relevans og tematiske fokus osv. Samtidig er dramaturgen vant til at indgå i mange forskellige relationer og er i kontakt med forskellige faggrupper i arbejdet, på gulvet, for at få forløst teatrets vision.

“Så jeg tror, at dramaturgens evne til at foretage analyser og forstå de forskellige aktører i en proces, men også at kunne omsætte analysen til konkret arbejde, er et ret godt bud på, hvorfor man begynder at se flere og flere dramaturger i lederstillinger. Og så tror jeg, at man som dramaturg har utrolig stor respekt for de kunstneriske kræfter – vi stræber jo alle efter at kunne lave det sublime, og når der er nogen, der lykkes med det, hvad enten det er en skuespiller,

Foto: Natasha Thikara Rydvald

instruktør, dramatiker eller scenograf, så er man på røven over det. Samtidig har man jo sit eget kvalificerede blik. Dramaturgen er det kvalificerede publikum. Men lysten til at fremkalde det sublime er det, der driver det – i hvert fald for mig.”

Når dramaturgen som chef ikke har mulighed for selv at varetage alle de dramaturgiske opgaver, hvor finder man så sparing og udfordring af sin faglighed fx i forhold til valg af repertoire og tekst bearbejdelser? Som ideal mener Mette, at der burde være en dramaturg på alle teatre i Danmark, og hun tager engang imellem sig selv i at tænke: ”Jeg har brug for sådan en som mig at spare med, fordi jeg ikke selv har tiden” Men som altid handler det jo om en økonomisk prioritering, og lige nu er der ikke en dramaturgstilling på Nørrebro Teater.

”Det er klart, at når mit ønske er at blive ved med at udvikle nye teaterformater og præsentere nye tiltag - ikke bare på scenen men også bag scenen – ville det give god mening at have en udviklingsstærk dramaturg med mig. En som forstår og som kan være med til at skabe bevægelsen fra idé til virkelighed. Der eksisterer en Tænketank på teatret nu, og den har jeg tænkt mig at fortsætte. Den fungerer som et dramaturgiat, men er jo på den måde ikke en del af det daglige arbejde. Men jeg glæder mig rigtig meget til at møde Tænketanken og høre deres mening om mine ideer.”

Nørrebro Teater har en profil under det Københavnske Teaterfællesskab, der skal sikre et udbud af forestillinger indenfor moderne musik- og morskabsteater. Mettes håb er, at hun kan brede begrebet morskabsteater lidt ud til at rumme flere stilarter.

Betty Nansen: "Tørklædedemonologeme"
Instruktion: Vibeke Bjelke
Foto: Alexander Lind

bl.a. at kunne etablere laboratorier og skriveworkshops, simpelthen fordi vi lever af de gode tekster. Og de gode tekster har indenfor teatret, generelt dårlige betingelser for at få liv. Fx har tv-branchen en meget større tradition for at hjælpe forfatterens tekst til live, og forfatteren er bakket op af kvalificerede folk, der er en del af selve udviklingen. Der er selvfølgelig en anden økonomi i de brancher, men jeg håber at kunne være med til at skabe platforme for nye og lystfulde samarbejder og fællesskaber."

Som chef ser Mette ikke sig selv, som den der har patent på de gode ideer eller den gode historie. Med inspiration fra film og tv branchen håber hun at kunne åbne op for, hvordan de gode ideer skabes og udvikles.

"Jeg ved så meget, at jeg gerne vil vise endnu flere eksempler på, at fødekæden fungerer. Og at jeg også gerne vil give plads til nogle kunstnere, man ellers ikke lige forbinder med morskabsteatret. Og så vil jeg også rigtig gerne præsentere tekster, der udfordrer "morskabsteatret"."

I dagtimerne har Mette dog mange drømme og ideer til at få scenene i brug:

"Jeg har et hav af ideer til at åbne teater rummene i dagtimerne for nye publikumsgrupper og er i fuld sving med at konkretisere dem og gøre dem til virkelighed. Når vi taler om tiltag, der peger indad i miljøet, håber jeg

"Jeg er sikker på, at man som teaterdirektør skal have en særlig næse for de gode ideer, de nye samarbejder og bl.a. have en vandtæt fornemmelse for at kunne sætte det rigtige hold. Men det er ikke mit privilegium at få en god ide i badet. Med inspiration fra film- og tv-branchen drømmer jeg om, at ideerne i teatret var mere i front. At der var

Arvingerne DR1 2013 - dramaturg Mette Wolf - Foto: DR

en større generøsitet omkring ideudveksling – og en større tillid og et klarere kodeks om, at ideerne følger ophavsmanden. (...) Jeg kan af og til synes, at der er alt for få ideer i spil i dansk teater. Måske er der bare for få til at lytte!”

Mette har en fornemmelse af, at det ofte er fx de samme 10-15 instruktører, der er i rotation

til de store scener, før der så sker en udskiftning. Det mener hun for så vidt ikke, der er noget galt i, men hun har alligevel en følelse af, at der går mange rundt som ikke kommer til fadet. Hun håber derfor at kunne skabe et miljø på Nørrebro Teater og gøre teatret til et sted, hvor bl.a. instruktører har lyst til at komme forbi og dele eller pitche deres gode idé.

”Det kræver selvfølgelig, at de sætter sig ind i, hvad det er for et sted, og hvad jeg vil med det. (...) Mit ansvar er jo bl.a. at kunne stå inde for, hvad vi viser på scenen, men jeg oplever det jo også som et samarbejde. (...) Ideudvekslingen og ideudviklingen skal finde sted i et fællesskab. Jeg tror, teatrene har brug for at skabe de her miljøer, hvor ideerne opstår og kan udvikles. Og her tror jeg, at min dramaturgiske baggrund hjælper mig til at kunne gå ind og se kernen i ideen og hjælpe den på vej.”

Mette ser også gerne, at hun åbenlyst kan gå ud og kontakte tre forskellige instruktører, og bede dem pitche deres konkrete greb på en tekst eller en idé. Det tror hun vil give en fælles forståelse for forestillingen, og hvordan den skal laves, der kommer processen til gode senere. Samtidig håber hun, at det vil åbne op for hvilke instruktører, der kommer i spil, så man også får instruktører at se, som man ellers ikke forbinder med morskabsteater.

Under hele vores samtale vender Mette gentagende gange tilbage til den gode idé og historie, eller måske manglen herpå og

løsningsforslag til, hvordan der kan komme flere og bedre historier og ideer i spil. En historie skal hjælpes på vej, plejes og udvikles, og det har teatret, og for den sags skyld dramatikere selv, ikke været gode nok til, mener Mette. Det hun tit selv savner, når hun går i teatret er at kunne mærke nødvendigheden af at få fortalt netop denne historie.

“Det er altdågende at vide, hvad man fortæller og hvorfor. Der går vi nogen gange lidt for meget på kompromis. Vi skal være meget bedre til at fortælle en historie. Måske har vi stølet på formen og det “fantastiske” ved at side i en teatersal. Og nu taler jeg om teatret generelt. Og man kan se, at det er det, vi alle leder efter i dag. I sådan en grad, at vi henter filmmanuskripter til scenen. Vi leder efter den gode historie. Men den gode historie kommer ikke af sig selv.”

Foto: Natasha Thicara Rydvald

TUE BIERING

INSTRUKTØR - TIRSDAG D.2.SEPTEMBER – 2014 CAFÉ ENGLÉN I AARHUS

TUE BIERING instruerer lige nu: BRUN MANDS BYRDE på AARHUS TEATER og rejser umiddelbart herefter til OSLO for at varetage en adaption og instruktion af ET DUKKEHJEM sammen med Jeppe Kristensen fra 7. september i NORGE – så mødestedet blev Aarhus, i en venlig café, om morgenen.

Bænket med kaffe og roligt morgenlys, tales der om Norge, om ET DUKKEHJEM, der skabes som et samarbejde mellem D.KGL.TEATER og OSLO NATIONALSCENE, hvor opførelsen som tidligere, hver aften finder sted i en ny, almindelig lejlighed, hvor der bor et par som skal medvirke i forestillingen sammen med 3 norske, professionelle skuespillere. – Adaptionen fra opsætningen i Kbh. er: at de almindelige lejligheder og par der bor i dem, researches frem, med plads til ca. 30 publikummer hver aften. – Ønsket er at parrene ikke kender stykket på forhånd, og

ikke arbejder med - eller har særlige teatermæssige forudsætninger: "...de skal ikke gøre sig umage, have ambitioner eller spille roller..."! Parret fremstiller NORA og HELMER med deres egne personlige grænser, sårbarhed og udvirker en genkendelighed og ofte rørende oplevelser hos publikum. - De tre skuespillere spiller henholdsvis: FRU LINDE, KROGAARD og DR. BANG. – Det professionelle hold af spillere og instruktører møder ikke parrene i forvejen! Inspirationen er: "Ibsens ønske om at det skal virke så ægte som muligt. Nora og Helmer skal være som rigtige mennesker, scenografien skal være, så publikum føler at de er i et rigtigt hjem."

Det med teatret, startede i gymnasietiden, på SANKT ANNÆ GYMNASIUM, hvor der er en årlig tradition for at eleverne selv laver en stor forestilling. - TUEs håbløse forelskelse i en af de medvirkende dansere, ansporede ham til at skrive et helt stykke til hende. Det blev hel-

NyAveny: "Friends - an the one with the asylum seekers"
credit: Jonas Jongejan

digvis aldrig til noget med stykket men han endte som en af de mange instruktører på de følgende års forestillinger. – Som det erindres handlede teaterarbejdet dengang meget om praktiske opgaver, at fungere som en slags forestillingsleder som skulle skaffe alt, planlægge og være med i samtlige processer. – Så egentlig begyndte teaterarbejdet ved et tilfælde men efter gymnasiet i 1992 blev TUE volontør på BETTY NANSEN TEATRET hos Bølle og Peter, og arbejdede som tekniker, med lys og lyd, indblik i klipning af bånd på en gammel Revox, pudse lamper – og oprydning af en masse skidt, da EDISON blev etableret. Tanken om... "hvad skal jeg egentlig lave når jeg bliver voksen"? ...bevægede sig egentlig i retning af et lille rum hvor Tue skulle sidde og skrive bøger, men virkeligheden indtil nu viser, "at jeg har absolut ingen talenter for at skrive men elsker at udvikle forestillinger i rum sammen med mange andre mennesker..."

En 4-årig uddannelse på som instruktør blev valgt. - TUE mener selv han var en helt umulig elev, var selvhøjtidelig og arrogant, havde utrolig svært ved at modtage undervisning fra andre. Han overvejede flere gange at holde op, ligesom skolen vist også overvejede det... Vendepunktet kom, og en vigtig lektie blev lært, da..." GEIR SVEAAS, det søde, elskelige menneske"... som var Tues vejleder, en dag eksploderede i raseri, og bød ham at holde op med sin arrogance, og gå ned i kantinen og starte med og øve sig i at lytte til andre mennesker !

"At finde sig selv, sin originale personlighed, selvfølgelig, virkeligheden og forskelligheden, at undgå at gentage sig selv, genopdage og opfatte mange muligheder, at kaste sig ud, er en stadig stræben". – Han bruger venner gennem mere end 20 år til konkret at bedømme om selvudviklingen

Foto: Jonas Jongejan

er på rigtig vej og der er kontant afregning, hvis han gentager de samme 'kunster' alt for meget. – "At arbejde sammen med andre, der kan og vil arbejde i et åbent rum, i kaos og stor frihed indenfor en ramme, er en gave, det giver mig muligheden for at skabe noget jeg ikke selv kunne have tænkt mig til på forhånd... At blive anerkendt og elsket er rart, men må ikke bevirke at man stivner og holder fast i det man allerede ved virker – ellers bliver det ligegyldigt og meningsløst".

Om fremtidens teater er det svært at vide hvor han begiver sig hen, men på trods af at han selv arbejder med en af de store gamle klassikere nu: "... så kunne det være interessant at forbyde klassikere de næste 10 år. Det skulle være forbundet med bøde og lang fængselsstraf. Ikke fordi der er noget galt med klassikerne men de kan komme til at stå i vejen for at der sker noget nyt. Ønsket om klassikere i repertoireet virker oftes som et ønske om at præsentere noget, publikum vil købe billet til fordi det er trygt med kendte titler. Det ville være interessant med 10 år hvor vi udelukkende må kaste os over nye tekster – og måske skabe nye klassikere." Det

udelukker dog ikke hans egen lyst til at kaste sig over klassikere, "for det ville nok være det mest udfordrende for mig nu, eftersom jeg ikke har prøvet det i hundrede år."

"Friheden i at være sammen med kreative kunstnere der frigør energi, slipper kontrollen og skaber forestillingerne sammen, er det lykkeligste sted; ikke at arbejde med marionetter –men at få folk til at gøre det de er gode til, og være åben for løsninger".

"At lave det rette hold og et kreativt rum er afgørende! ALLE kan være medskabende og byde ind hvis alle kender og forstår den fælles præmis."

Umærkeligt er tiden blevet mere end halv elleve. – Det er bemærket – "...og der er lidt tid endnu"... Stemningen i caféen er mere formiddagsagtig, med flere kaffegæster og et stigende smukt dagslys, og samtidig en fornemmelse af, at det rum, den åbenhed og det lykkelige sted TUE beskriver, er lige her - i dette nu, og der ikke kan sættes punktum - men fortsættes

Danskdansk: "Oprørt" - Instruktion: Tue Biering - Foto: Per Morten Abrahamsen

UNDER LANGSTEDS LUP

Af Jørn Langsted

TEATERAVISEN.DK 05-08-2014

I dag vil lupholderen riste en rune. En minde-rune. Over den kollektive ledelse, som stille og roligt er sevet bort. Nogle – ikke lupholderen – ville måske sige: Feset ud i sandet.

Gruppeteatret, hvor det var gruppen, der i fællesskab besluttede, og hvor man udgjorde et ensemble, er ved at blive en ren historisk parentes i dansk teater. I stedet har vi fået en række mindre – ofte meget små – direktør-teatre.

Når det er nu, minderunnen skal ristes, hænger det sammen med, at markante – og gamle – teatre, som Teatret Møllen og Det Lille Teater nu også er gået bort fra kollektiv ledelse og har fået sig en teaterleder. Hver sin, forstås. Teaterchef eller -direktør kalder man det ikke i denne lave rangklasse.

Tilbage med kollektiv ledelse er vel efterhånden kun Batida.

Og man slipper altså nu for at holde mandagsmøder – eller hvad dag de nu blev holdt – hvor alt stod til diskussion, og hvor alle partout skulle have en mening om stort og småt. Man slipper for bøvlet og får klarere kommando- og ansvarsveje. Og man hænger ikke på et fast ensemble. Teaterlederen kan hyre folk ind til en enkelt rolle, og så er det ud af vagten igen. Det er helt ligesom i den øvrige teaterverden. Alt er gået tilbage til det gamle. Man kan roligt give de sidste 45 års erfaringer en fodnote i dansk teaterhistorie. Det er helt det samme som på universiteterne: fra udstrakt medarbejderdemokrati, indflydelse på eget arbejde og på institutionens retning til hierarkisk-bureaukratisk ledelse.

Det startede ellers som et opgør med det gamle teater i slutningen af 1960'erne. Lupholderen, der dengang var et ungt menneske og ikke anede, at han mange år senere skulle blive lupholder, skrev fx en opflammende kronik i Information i 1968. Den var en del af den sommers teaterdebat, hvor der blev gjort op med det hele. Det, lupholderen – der, som I husker, kære læsere, endnu ikke var lupholder – gjorde op med, var det institutionelle teater: hierarki, teatrets selvtilstrækkelighed og selvhøjtidelighed, dets markedsgørelse. Det var nogle af stik- og fyordene. Og den fik ikke for lidt!

Hør bare: "I samme omfang som det institutionelle teater indadtil etablerer hierarkiet, i samme omfang låser det sig udadtil fast i en konservativ selvtilstrækkelighed, der som væsentligt kendetegn har, at en fortløbende diskussion af teatrets plads i og forhold til det omgivende samfund ikke finder sted".

Man kan selvfølgelig godt i dag gøre sig lystig over den unge, oprørske og idealistiske (endnu ikke) lupholder. Men hans flammetaille var jo båret af en ægte bekymring for, hvad teatret dog skulle og kunne i vor tid.

Den kollektive ledelse blev ét af svarene på, hvordan ansvarlighed og involvering kunne styrkes, og hvordan et fælles teater- og samfundssyn kunne udvikles. Og denne form for ledelse bredte sig i de følgende år. Også med bagsiden af medaljen, der bestod af på den ene side skjulte ledere, der ikke var det formelt, men søgte at blive det og måske også var det reelt, og på den anden side af en dødbringende holden-hinanden-i-skak, når konflikterne truede og laveste fællesnævner fremstod som løsningen.

Ind i det hele kastede Ralf Långbacka i 1980 sine otte teser om det kunstneriske teater,

teatret som ensemble, godt nok med en leder, men hvor de involverede var samlet om et fælles mål, en fælles idé. Denne mellemform blev aldrig rigtig realiseret.

At evaluere årene med kollektiv ledelse vil lupholderen ikke give sig af med. Men han tror på, at den her ledelsesform har været med til at styrke nærhed og tæthed i teatrenes forestillinger, ikke mindst i børne- og ungdomsteatrenes. Teatrets særegenhed – det direkte, her og nu – er blevet genopdaget på ny. Og de nye skuespillere – hvoraf nogle jo efterhånden er blevet halvgamle, det må indrømmes –, der er blevet oplasket i kollektivt ledede teatre, har nogle erfaringer om fælles mål, om hvad vi skal og vil med teatret og om kunst og publikum. Det er ikke så ringe.

Tidsånden – eller hvad man nu vælger at kalde den – vil noget andet end kollektiv ledelse. Man kan godt vælge at begræde det, og gamle, sure mænd – ingen nævnt, ingen glemt – er måske nok grædekoneagtige af natur og ville måske nok hellere have en mere altmodisch tidsånd, men lupholderen tror, at der på et tidspunkt igen vil komme et teateroprør, og at erfaringerne med den kollektive ledelse vil blive bragt på banen igen. Kort og godt: Lupholderen tror ikke på, at vi her og nu lever i den bedste af alle verdener. Verden kan gøres bedre, frem for alt mere menneskelig at være i. Og her kan teatret yde sit bidrag, både med sine forestillinger og med sin indre måde at være sammen på. Indtil da:
Sov sødt!

Et umuligt eksperiment: At skabe én teaterforestilling, som kan fungere både i Berlin, København og Buenos Aires. Uden at bruge engelsk...

En kollaboration hvor vi selv er forfattere, performere og instruktører, med et minimum af ansatte rundt om os.

Et projekt som har taget 2 år at realisere. Et unikt projekt, som på mange måder har været som en global langstidsperformance, hvis man ser det ud fra den synsvinkel at proces og værk er et.

Venskabets historik

Jeg besluttede mig for sammen med koreografen Hermann Heisig i november 2011 at besøge vores ven skuespilleren og danseren Marina Quesada i Buenos Aires for at finde ud af om det efter 5 års pause var tid til at

lave et nyt projekt sammen. Vi tre har mødt hinanden i Berlin i perioden 2002-05 da vi studerede på samme skole hhv. dans og skuespil. Dengang har vi lavet flere stykker og performances sammen på kryds og tværs i forskellige konstellationer. I årene fra 2005-2011 er der for hver enkelt af os sket meget nyt fagligt og erfaringsmæssigt. Vi har professionaliseret os på hvert vores kontinent. Jeg har skiftet fokus fra skuespil og performance til instruktion efter fire år på Statens Teaterskole og Hermann Heisig er, fra primært at have arbejdet som performer, blevet koreograf. Marina er efter 6 år i Europa taget tilbage til Buenos Aires og har arbejdet med både film, TV og egne iscenesættelser, samt produktion og undervisning.

Allerede efter de første dages intensive føren hinanden up-to-date med hvad der var sket kunstnerisk og privat for os hver især i de

sidste fem år, viste vi, at det nok var her vi skulle blive ved med at grave. Måske skal det for en gangs skyld ikke være et stykke om "noget", men om os selv, vores livshistorie og venskab. Som et live-poesealbum, der tematiserer "os": Hvordan fremstiller vi os selv, med de vidt forskellige baggrunde vi har? Hvilken betydning har det, at vi har tre forskellige nationaliteter? Er det ligegyldigt? Er den krop jeg har bedre til at repræsentere bestemte ting end noget andet? "WIR/NOSOTROS/VI" (ordet "vi" på vores tre modersmål tysk, spansk og dansk) blev titlen på projektet som i efteråret 2013 med midler fra Berliner Senat, den argentinske fond Prodanza og FDS blev vist på Sophiensæle i Berlin, på CaféTeateret (nu S/H) i København og på El Extranjero i Buenos Aires.

Realisering i tre lande og tre teaterkontekster

Et kollektivt selvportræt med os selv som testpersoner, i forsøget på at beskrive en hel generation.

Det startede som et uoverkommeligt stort projekt. Vi var optaget af at arbejde selvbiografisk, men ikke for at lave tre individuelle fortællinger, men mere for at væve et "kludetæppe" som fortæller en bid af en kollektiv fortælling. Vi interesserede os for at undersøge vores udsagn om os selv og om hinanden. Med Roland Barthes bog "Roland Barthes par Roland Barthes" (på dansk "Af mig selv") som største inspirationskilde gik vi i gang med at lave lister, som kunne betegne vores forhold til familie, hjem, udseende osv. Vi fandt ud af, hvordan det scenisk var interessant at lege med at lade de to andre fortælle om den tredje og fratage hinanden retten til at forsvare sig når "portrættet" ikke

Foto fra generalprøve af Laura Deschner

repræsenterede, det han eller hun ønskede at fortælle om sig selv. At fremstille sig selv med forsimplede udsagn, som man ikke egentlig ønsker at andre skal fortolke én ud fra. ANNE: "Jeg er datter af to gymnasielærere" var svært at sige, som noget af det første jeg sagde om mig selv. Men netop den spænding til det pinligt banale var god at arbejde med.

Vores ønske var at lave en forestilling, som kunne fungere i alle tre lande uden de store ændringer. Det var en udfordring, da der er meget stor forskel på konteksten de tre steder. Vi tog primært afsæt i selvbiografisk materiale og allerede der, bliver det komplekst for det som er eksotisk i ét land, er gennemtrawlet allemandseje i et andet. F.eks. Marinas fortid som barn af militærdiktaturet i Argentina i slut 70erne er eksotisk i Europa, mens det i Argentina er normalt. Hermanns DDR fortid er

i Tyskland gennemarbejdet i utallige værker, i Danmark interessant, mens det i Argentina er meget meget langt væk. Vi fandt ud af at det fungerede bedst at bruge personlige, tilsyneladende banale detaljer fra vores opvækst, som på skæve måder kontrasterede hinanden, i stedet for at gå efter de store generationsportrætterende events som murens fald og 9/11.

Med lysdesigneren Sandra Blatterer og dramaturgen Anna Katharina Becker fandt vi frem til et simpelt set-up med en gammel analog lysbilledfremviser og tre mandshøje trærammer og vores tre kroppe og en pose udklædningstøj som de sceniske virkemidler. Trærammerne skulle produceres på ny hvert sted, men ellers var det ligetil at rejse med forestillingen.

At producere alt selv, er hårdt fordi der ikke er timer nok i døgnnet, men giver også en stor tilfredsstillelse og det er på mange måder

Foto fra generalprøve af Laura Deschner

godt at mærke at mindre produktionsformer giver benspænd, som også kan påvirke det kunstneriske resultat i en positiv retning. Fokus kom til at ligge på det, som udsprang fra os, og det var sjovt og udfordrende at prøve. Lige fra selv at skulle shoppe kostumer til sig selv ugen inden premieren til at transportere lysbilledapparatet med Easyjet i håndbagagen.

Benspænd

I selve prøveforløbet var det største benspænd, at Hermann og jeg havde en lille seks måneder gammel baby sammen. Vores datter skulle starte i dagpleje, men med 4 ugers indkøring (sådan er det i Tyskland) og det gav den udfordring, at vi dagligt kun kunne prøve 2-3 timer sammen alle tre, så skulle én hente.

Et andet benspænd var sproget. Vi arbejder på tysk, og det er uproblematisk, da det er vores venskabs sprog. Marina er halvt jøde

og hun har både tysk og argentinsk statsborgerskab. Hendes morfar var berliner som med 5 dollars og en værktøjskasse ankom til Buenos Aires i begyndelsen af 1930erne inden det blev umuligt at forlade Nazityskland. Vi skabte altså forestillingen på tysk med dele på hvert vores modersmål. I København oversatte vi alt til engelsk for at slippe for at skulle lave undertekster og beholdt scenerne med vores modersmål utekstet. I Buenos Aires var vi tvunget til at tekste forestillingen med spanske undertekster, da vi ikke kunne forvente at publikum kunne engelsk. Det betød at vi kunne spille på hvert vores modersmål hele forestillingen igennem. Da vi kendte hinandens tekster så godt var tresprogede dialoger ikke noget problem, det var mere undertekstemes timing som gav en ret kaotisk premiere. Alejandro, som kørte underteksterne, havde haft for få prøver til at få timingen rigtig hver gang. Men da det

kom til at fungere næste dag og reaktionerne kom lige når pointerne faldt på scenen, var det en fryd.

Forholdene for det fri teater i Buenos Aires er benhårde. Da der ikke er store statslige støtteprogrammer i Argentina resulterer det i at teatrene (som der er uendelig mange af) er tvunget til at leje salen ud så mange timer i døgnet, som overhovedet muligt for at få forretningen til at køre rundt. Ofte spiller der også 2-3 forestillinger per aften og indryk i salen er ca. 1-2 timer inden man skal spille. Vi skulle leje El Extranjero og betale for al den prøvetid vi kunne få. Vi fik samlet 2 formiddage og en aften at lave genopsætningen i og da vi bad om mere tid lød svaret at det kunne blive efter kl. 23 og frem. En nat måtte vi tage i brug, men så havde teknikeren, som skulle køre premieren også prøvet det en gang før... Der ligner forholdene i København

og Berlin hinanden en del mere. Det er sundt at mærke hvilke luxuriøse arbejdsforhold vi har i Europa.

Mødet med sig selv på scenen

En måned efter at vi spillede den sidste forestilling i Buenos Aires tiltrådte jeg stillingen som kunstnerisk leder af Borger scenen på Aarhus Teater. På Borger scenen arbejder jeg som instruktør med byens borgere som autentiske hverdags eksperter. I den kontekst var det en god ballast at have med, at jeg lige havde prøvet selv at stå på scenen som en version af mig selv. Det gav mig en ny forståelse af hvilken proces det er, at gå fra det pinligt private og gøre det til en kunstig tekst, som kan gentages og fungere hver gang. Det kan anbefales for instruktører at tage ud og møde andre måder at producere på og for en stund at mærke den anden side af scenekanten. ●

PERFORMANCE SENSE LABORATORY

– ET KURATORISK EKSPERIMENT.

Roskilde Festival var i år udsat for et performancekuratorisk eksperiment. Som en del af Art Zone-området, kunne man opleve performanceinstallationen The Performance Sense Laboratorium (PSL). Fire i forvejen eksisterende, og én til lejligheden dannet performancegruppe(r) var kurateret ind i laboratoriets overordnede koncept: En undersøgelse af sanselighedens væsen. "Hvordan aktiverer man det sanselige gennem forskellige kunstneriske tilgange?" – sådan lød opgaven til Savage Amusement (AUS/DE), Kata Halasz (UK), Lilibeth Cuenca Rasmussen (DK) og Sisters Hope (DK).

Kvinden bag eksperimentet er performancekunstner, ekstern lektor og kurator Gry Worre Halberg, der fungerer som Roskildes performance(kunst)kurator. En funktion som hun også varetog, da hun i 2013 stod bag performanceinstallationen The Velvet State.

Hun er også en af de to kvinder bag performancegruppen Sisters Hope, som dog i denne anledning var anført af Anna Lawaetz. Ud over de fire forholdsvis etablerede grupper, blev der samlet en femte gruppe af performere til at varetage konceptets ydre form, og være de gennemgående værter for hele oplevelsen. Som "Evokers" var deres primære opgave at igangsætte den eftersøgte sanselighed hos de deltagende gæster (der til lejligheden blev omtalt som Human Research Objects/Subjects).

Laboratoriet var åbent cirka seks timer pr. dag i festivalens fire primære dage, dvs. torsdag til søndag. Konceptet indebar en begrænset deltagerkapacitet, men ikke desto mindre (eller netop derfor) var søgningen stor, og flere dage var der en lang kø for at komme ind. Laboratoriet havde hjemme i en stor, midlertidig bygning konstrueret af stilladser og træplader, og omdannet til et poetisk sanselaboratorium af hhv. lysgruppen Ungt Lys, scenograferne fra Sisters Hope samt performerne selv.

The S

Selv deltog jeg i PSL som en del af Sisters Hope. Her har jeg gennem længere tid arbejdet med at manifestere den poetiske karakter "The S" (The Silence), en stilheds(under)søgende sansemunk. Som nogle vil vide, er der ikke meget regulær stilhed på en musikfestival af Roskildes omfang, men måske netop

derfor blev det så vigtigt et fysisk hhv. mentalt fænomen at undersøge.

Laboratoriets indre var udformet på en måde, så gæsterne ikke kunne undgå at passere gennem alle de 10 forskellige rum. Hvert rum var beboet af en eller flere performere, og havde hvert sit unikke (interaktions-)design. Denne serielle struktur gav gæsterne en konstant varierende rejse, der bød på vidt forskellige møder. Fra, i nogle rum, at blive inddraget og involveret i intime interaktioner, til i andre blot at passere kort igennem rum, hvor andre allerede var nedsunken i universet.

Der var en stor visuel variation mellem de forskellige rum. Fra det fuldstændigt spejlbeklædt rum med birketræer og dyreskind på gulvet, over de viktorianske inspirerede kontorer med matchende tapet, sherryflasker og bøger en mas, til laboratoriets sidste rum, der var aldeles beklædt med fjer. Og midt i alt dette et ganske tomt rum, hvor det visuelle udgjordes af Lilibeth Cuenca Rasmussens dansere iklædte kropsnære spejldragter.

Poetiske udtryk

Som man kan forestille sig, så var det ikke bare det scenografiske aspekt af rummene der var forskellige. De performative metoder til at undersøge sanselighedens væsen var også mangfoldige. På sin vis var hvert eneste rum sit eget poetiske univers, med egne strukturer og regler, men forskelligheden var især tydelig mellem de forskellige performancegruppers angrebsvinkler.

Kort fortalt så arbejder Sisters Hope (og til en hvis grad også Evokers-gruppen) primært gennem interaktion, immersion og duration. Fokus ligger på at skabe og oprette et poetisk univers, i hvilket gæsterne kan lade sig nedsynke sammen med performerne. Der arbejdes med relativt klart definerede poetiske karakterer, udformet ud fra den enkelte performer, men altid med en mere eller mindre tydelig poetisk kant. Og desuagtet at der tydeligvis trækkes på teaterværktøjskassen, når det kommer til effekter, situationer og (selv-)iscenesættelser, så er arbejdet præget

af spontaneitet og en insisterende væren i nuet, som udelukker fastlagte replikker eller sekvenser.

I Kata Halasz' værk "The Chamber", arbejder hun med en kombination af et videoværk og det personligt møde. Hun optræder i højere grad som sig selv, og hvis man skal tale om, at der er en rolle i spil her, så kunne man sige, at hun var der i rollen som sig selv.

Hos Lilibeth Cuenca Rasmussen møder man i "Mobile Mirrors" et antal dansere, der alle er iklædt anonymiserende spejldragter, der sætter betragteren i fokus. Danserne optræder

på den måde i højere grad som funktionsbærere, end som egentlige personer. Selv i "Skin Stripping", hvor Lilibeth selv danser en ham-smidende slangedans, er det i sidste ende funktionen og kroppen, der er i fokus frem for personen bag.

I de to afsluttende rum beboet af Savage Amusement undersøger performerne det animistiske. Selv med store brudekjoler og dyremasker, fornemmer man hele tiden performerne bag, og deres kontakt med gæsterne er direkte og personlige.

Laboratoriet er i bund og grund bygget op ud fra en deltagerbaseret og inddragende performancestruktur, hvor deltagerne er i fokus for undersøgelserne. Som rammesættende værter er der Ewokere i hver ende af installationen. De er også ansvarlige for at indsamle den overordnede data omkring gæsterne. Dette inkluderer ikke mindst deres

mentale tilstand, når de ankommer hhv. forlader installationen. Disse data bliver, sammen med performerens noter, billeder, video og gæsternes forskellige feedback, samlet af Sisters Hope som en del af et større forskningsfokus i krydsfeltet mellem performance, aktivisme og pædagogik.

Selvom den fysiske struktur gav nogle udfordringer, i og med, at alle rum på én og samme tid var intime performance rum OG transitrum, syntes installationen at danne en helhedsoplevelse for de besøgende. Laboratoriets kuratoriske samlings- og

*Performance Sense Laboratory, Roskilde festival 2014
Foto: The I of Sisters Academy, Sisters Hope. Diana Lindhardt*

undersøgelsespunkt formåede på den måde at samle de forskellige kunstnere og deres værker i en fælles værkundersøgelse. Ikke bare af sanselighedens væsen, men også af værkbegrebet selv.

Performance/Festival

I sine "Curatorial Intentions" for performance-delen af årets Roskilde Festival angiver Gry Worre Halberg, bl.a. ønsket om at undersøge, hvordan man kan vække sanselige og poetiske værensformer, og samvær i det såkaldt "andetverdenslige" som festivalen allerede på sin vis er.

For mig at se, er Roskilde Festival i høj grad allerede en arena for det performative. Dette gælder for festivalgængerne, for de optrædende musikere, og naturligvis også for de (ikke-musikalske) kunstneriske og aktivistiske elementer, som festivalen har sat

mere og mere fokus på i løbet af de seneste år. At tilføje performancekunstnere kunne derfor godt risikere at virke overflødig. Men min oplevelse var snarere, at det rene fokus på de performative møder skabte et oplevelsesrum midt i al virvaret. En fokuseret opdagelsesrejse, hvor den enkelte gæst kan deltage på egne præmisser. Og hvor der i langt højere grad end ellers på en festival af denne størrelse kan tages hensyn til den enkelte som individ.

Personligt havde jeg en lang række dybe og rørende møder. Selv uden ord gav de mig et blik ind i den skønhed (og stilhed), der eksisterer i os alle. Langvarige øjenkontakter, fælles meditationer, eller nysgerrige samtaler på tegnsprog og sigende blikke. Punkter af ren stilhed midt i et virvar af støj. Oplevelser som i høj grad bekræftede konceptets berettigelse og bæredygtighed.

Og, bevares, for nogen var det måske bare sjov og ballade, men det skal der vel også være plads til!

Rasmus M. L. Skov er skabende, såvel som udøvende scenekunstner i bl.a. Teater Fluks, Sisters Hope og Cantabile 2. Desuden i bestyrelsen hos Foreningen af Danske Dramaturger.

Charter vedtaget ved Nordisk seminar om børnekultur i Landskrona 12-13. maj 2014. Seminaret blev gennemført med støtte fra Nordisk Kulturfond

I maj måned mødtes en samling engagerede teatermennesker, kulturpersonligheder samt børneforskere under et nordisk seminar om børnekultur på Landskrona Teater i Sverige - "Hvor blev det nordiske frisind af?" Ønsket var at tage temperaturen på nordisk børnekultur - tendenserne, udviklingen og hvordan den står i forhold til samfundet - og barnet.

To dage med intensive diskussioner og arbejde resulterede i en Charter om børnenes ret til kunst og leg.
Arrangør: Prospero Performing Arts Center

Børns ret til leg og kunst er truet

Et stigende krav til effektivitet, præstationer og målbare kompetencer er i færd med at udhule børns ret til at lege, skabe, opleve og deltage i kunstneriske aktiviteter. En gruppe af nordiske kunstnere, forskere og formidlere kræver en indsats!

Vi erindrer om artikel 31 i FN's Børnekonvention:

1. Deltagerstaterne anerkender barnets ret til hvile og fritid, til at lege og dyrke fritidsinteresser, som er passende for barnets alder, og til frit at deltage i det kulturelle og kunstneriske liv.
2. Deltagerstaterne skal respektere og fremme barnets ret til fuld deltagelse i det kulturelle og kunstneriske liv og skal opmuntre til, at der stilles passende og lige muligheder til rådighed for kulturel, kunstnerisk, fritidspræget og rekreativ udfoldelse.

De nordiske lande har været foregangslande når det gælder at omsætte denne artikel i praksis. Men vi ser at disse rettigheder nu er under pres. Vi vil med dette charter understrege vigtigheden af artikel 31

og af de nordiske landes beslutningstagers forpligtigelse til at efterleve og implementere den.

Charter

Kunst har en central betydning for vores værdier, livskvalitet og identitet. Kunst har en værdi i sig selv. Den behøver ikke at have et formål.

Den viser en helt anden verden, andre muligheder, andre facetter. Den stiller spørgsmål og appellerer til det legende menneske.

Alle børn har ret til at møde, opleve og deltage i kunst.

Kunstens væsen og egenart er det eksperimenterende. Det overskridende, det legende, det undersøgende, det udfordrende.

Børns liv er leg. Legen må have plads og frirum.

Legen er som kunsten: fri, vrængende, uendelig, uforudsigelig, intens og alvorlig. Derfor indebærer børns ret til kunst, en værdsættelse og beskyttelse af legen.

Fundamentet

Leg og kunst skal være fundamentet som styrer udviklingen af børns liv, i hele kæden af institutioner fra vuggestue til ungdomsuddannelser.

Anerkendelsen af børns ret til leg og kunst skal ligge til grund for alle læreplaner, læringsmål og værdisæt som omfatter børn.

Beslutningstagere skal tage børns ret til leg og kunst alvorlig.

HØRINGSSVAR VEDRØRENDE FORSLAG OM LOV OM VIDEREGÅENDE KUNSTNERISKE UDDANNELSESINSTITUTIONER

Vi har læst lovforslaget med interesse og kan kun bifalde at de kunstneriske uddannelser bliver kompatible med andre uddannelser i resten af Europa.

Det er inspirerende, at indholdssiden stadig er under udvikling, da det jo giver mulighed for at inddrage ikke kun den pædagogiske kompetence, men også skabende repræsentanter fra selve branchen, der kan bidrage med praktiske erfaringer.

Det er vigtigt at sikre sig at uddannelsen består af en blanding af mesterlære; en aktiv udøvelse af faget; laboratoriearbejde og en teoretisk/filosofisk overbygning.

Dette vil ruste de studerende til at blive en aktiv del af teatrets virkelighed: den daglige undersøgelse af det, vi ikke kender.

Vi anser det for at være af yderste vigtighed at Foreningen af Danske Sceneinstruktører

bliver inddraget i udformningen af indholdet af den nye scenekunstscole uddannelse. Og i forlængelse af dette, vil en løbende dialog og indspark fra branchen være af vital betydning.

Det primære formål med uddannelsen er vel at sikre at de studerende kan være med til at udvikle scenekunsten. Dette fordrer, at de nyuddannede fra Danmarks Scenekunstscole til stadighed har været i tæt kontakt med branchen under deres uddannelsesforløb. Både som gensidig inspiration og med konkret forestillingserfaring.

Foreningen af Danske Sceneinstruktører ser frem til en fremtidig frugtbar dialog om udformningen af Danmarks Scenekunstscole.

*Med venlig hilsen
Bestyrelsen FDS*

Granhøj Dance "Dance me"
Foto: Per Victor

F D S L E G A T U D V A L G E T

*Mungo Park: Vi skal bygge en zoologisk have
Instruktion: Stine Schrøder Jensen
Foto: Mikkel Russel*

har ansøgningsfrist

torsdag 9. oktober 2014

Og der kan forventes svar medio november.

Ansøgningsskema som skal anvendes, kan rekvireres hos steen@stagedirectors.dk eller hentes på www.stagedirectors.dk under medlemservice pinden.

Legatudvalget har besluttet at afsætte 60.000 kroner til uddeling. Og når I ansøger, skal I huske at det til stadighed har været Legatudvalgets indstilling at så mange som muligt skulle have glæde af midlerne.

I din ansøgning skal du gøre rede for, hvordan det pågældende projekt du søger penge til

kan videreudvikle dit talent og din profession. Foreningen forventer en skriftlig afrapportering til eventuelt brug i Det Postomdelte Fagblad.

Husk også foreningens Kvikpulje, hvorfra der løbende kan ansøges om beløb på op til 1.500 kroner til uddannelsesbrug.

Med venlig hilsen

Legatudvalget

Jan Hertz, Søren Iversen & Solveig Weinkouff

RUNDE DAGE

Per Smedegaard

40 år 11.10

Rhea Leman

60 år 5.11

Petrea Søe

40 år 23.11

**Kenneth
Kreutzmann**

50 år 21.10

Emmet Feigenberg

60 år 10.11

Morten Grunwald

80 år 9.12

Michael Moritzen

60 år 2.11

Og også gratulationer til "vores" Reumert vindere:

Madeleine Røn Juul som årets instruktør

Samt til Rasmus Ask for årets talent pris og Minna Johannessen der stod bag Årets Reumert Drøm

COMEDY OF ERRORS

En teaterfest af Shakespeare!

Et clash mellem Shakespeares ungdomsstykke og GAME Københavns Streetkultur!

Et vanvittigt og komisk studie i fejl. At tage fejl af sig selv og af andre. At lede uden at finde og at finde når man ikke leder! En eksplosiv hyldelse til teatret på et ungt publikums præmisser og i deres omgivelser.

The Shakes byder op til poesi, dans, parkour, spoken word, street basket og meget meget mere.

Spillested:

Game København, Enghavevej 82.

Spiller fra d.8 til d. 30 november 14

Instruktion: Mia Lipschitz

Foto: Julie Forchhammer

Skuespillerne på billederne er Karin Bang

Heinemeier og Marijana Jankovic

Regeringens finanslovsforslag bliver det sidste før det kommende folketingsvalg. Kulturdelen svarer til øvrige områder: der er ingen besparelser, tværtimod der er et par godter.

I april 2013 brændte Frihedsmuseet i København. Årsagen til branden er ikke opklaret. Men der var hurtigt politisk enighed om, at der skal bygges et nyt museum. Derimod var der politisk diskussion om indholdet i museet – den værdipolitiske diskussion om fortolkningen af besættelsestiden fik endnu en runde. Museet er nu forankret i Nationalmuseet – og det fremtidige udstillingsarbejde vil blive fagligt-historisk forankret og ikke politisk.

Det nye Frihedsmuseum skal efter planen være færdigt i 2018. Der er afsat i alt 55 mio. kr. 2014-2018 til at opføre et nyt museum. Hertil kommer knapt 9 mio. kr. fra Nationalmuseet.

Til den europæiske kulturhovedstad Aarhus 2017 (se Søndag Aften arkiv) er afsat en særbevilling på i alt 145 mio. kr., heraf 20 mio. kr. i 2015, 33 mio. kr. i 2016 og 76 mio. kr. i 2017. Dertil kommer, at der afsættes 10 mio. kr. fra puljen Kultur til hele landet og hentes 6 mio. kr. fra Erhvervs- og vækstministeriet. Af særbevillingen på 129 mio. kr. finansieres 24 mio. kr. af tipsmidlerne.

Begge disse bevillingsforøgelse sker som en midlertidig forøgelse af Kulturministeriets ramme. Anlægsbevillingen til Frihedsmuseet må betragtes som en sædvanlig rammeudvidelse, hvorimod den midlertidige rammeudvidelse i anledning af Aarhus som kulturhovedstad har krævet knofedt fra ministeriets side at få igennem.

Statens Museum for Kunst

I finanslovsforslaget for 2013 foreslog regeringen en reduktion på 10 mio. kr. af tilskuddet

til Statens Museum for Kunst, så det blev reduceret til 69 mio. kr. Forslaget faldt, så museet slap med skrækken. Siden er indgået en ny rammeaftale med museet, så man inklusive pris- og lønjusteringer i 2015 får et tilskud på 82 mio. kr.

Noget af en rutchetur for museet.

Forhandlinger

Forhandlingerne om finansloven skal typisk være tilendebragt i begyndelsen af november. Inden da forventes indgået en ny film-aftale. Her udestår vanskelige økonomi-forhandlinger. Oppositionen har hurtigt kritiseret finanslovsforslaget for ikke at have afsat yderligere penge til en ny filmaftale. Men så ville der jo ikke være noget at forhandle om...

Forhandlingerne om filmaftalen vil således blive kædet tæt sammen med finanslovsforhandlingerne.

Forud for finanslovens færdigbehandling skal man også indgå ny aftale om de videregående uddannelser under Kulturministeriet. Dette er sædvanligvis ikke politisk kontroversielt. Forhandlingerne om filmaftalen vil således blive kædet tæt sammen med finanslovsforhandlingerne.

2015 Det Kongelige Teater

Når finansloven for 2015 er vedtaget, venter næste store politiske hurdle: en ny fireårsaftale for Det Kongelige Teater. Den nuværende aftale udløber ved udgangen af 2015.

Husets Teater: "Til"
Instruktion: Christoffer Bercal
Foto: Henrik Ohsten Rasmussen

02.09.2013.

Tilbage i Mexico City efter turen til Taxco ... På Hotel Isabel fik jeg rum 109 igen – som at komme hjem. Mærkeligt så hurtigt man knytter sig til et sted, når man er på rejse. Ankomsten til Mexico City mere rolig denne gang – mere tryk. Bedre overblik.

I mit rum med de høje, lyserøde vægge hænger der et spejl foran skrivebordet. Døren til balkonen til højre for mig er åben – gadens lyde, støvregn. Nat. Jeg ser på mig selv. 44 år gammel. Jeg forstår det ikke. Jeg er igang med at læse den mexicanske forfatter, Juan Rulfo's roman "Pedro Paramo" igen, og den gør lige så stort indtryk på mig nu som den gjorde for 20 år siden, da jeg læste den første gang. Siden dengang har jeg gentagne gange drømt om min ankomst til en by, der minder om Comala – byen som hovedpersonen, Juan Preciado, rejser til for at finde sin

far, Pedro Paramo. Samme sted hver gang og altid samme stemning, men alligevel aldrig helt det samme. Aldrig de samme møder eller begivenheder, aldrig helt de samme stemmer eller ord. For det meste sker der faktisk ikke meget i drømmen – blot denne tomme, hvide by – ofte er det nat. Bogen ligger på mit grønne sengetæppe – den slutter på en måde en cirkel – det føles rigtigt på en måde, men også uhyggeligt. For hvad nu?

"Vine a Comala porque me dijeron que acá vivía mi padre, un tal Pedro Paramo. Mi Madre me lo dijo. Y yo le prometí que vendría a verlo en cuanto ella muriera..." ("Jeg tog til Comala fordi man havde fortalt mig, at dér boede min far, en vis Pedro Paramo. Det var min mor der fortalte mig det. Og jeg lovede hende, at jeg ville tage dertil, når hun døde...")

Siden jeg læste disse første sætninger af Rulfos Pedro Paramo har jeg haft lyst til at tage til Mexico og nu er jeg her, men hvad med mig i mellemtiden? Er jeg kommet videre? Fanget i tvivl, lammet af længsel og ubehjælpsomt famlende langs den lyse kant under døren i et mørkt rum – for bange til at bede om hjælp...

03.09.2013

På 100 års pladsen i Coyoacan- et kvarter i det sydlige DF, som engang var en stille landsby, hvor kunstnere og romantikere valfartede til, for at slippe for byens kaos. Nu er kvarteret smeltet sammen med den evigt voksende metropolis, men det har bevaret stemningen af idyllisk eksil og skønhed. Det er absolut den pænere del af DF. Velklædte mennesker slentrer i træernes skygge, dyre cafeer og restauranter.

Jeg har brugt formiddagen på at tusse rundt i kvarteret og snuse i boghandlere, drikke god kaffe og opleve Frida Kahlo og Diego Riveras hus, la casa azul, som er indrettet som museum for dette ikoniske kunstnerpar. Jeg har aldrig været en kæmpe fan af Kahlo, men at opleve hendes billeder dér, i hendes eget univers blandt hendes personlige ejendele, bøger, breve, fotos og en kæmpe samling af kunst og håndværk fra hele Mexico, har ændret mit syn på hende. Hun er meget nærværende i alt hvad hun foretager sig og på trods af pop og politisk dogmatik og en

næsten sygelig selvoptagethed, fremstår hun fuld af integritet og ægte nysgerrighed og engagement i sin omverden. Også Rivera er en langt mere interessant kunstner, end jeg umiddelbart havde troet. Fantastisk dygtig rent teknisk i modsætning til Kahlo som, i den henseende, er næsten ubehjælpelig. Kahlo er citeret for at have sagt om ham, at han først og fremmest var arkitekt – både i sit liv, sine projekter, sit politiske engagement, i sine malerier og i sin egentlige arkitektur. Jeg forstår hvad hun mener – han lavede rum fremfor kunst (forstået som udtryk for indre liv). Med hende er det lige omvendt – i hendes kunst er der KUN hendes eget indre liv – hun har tilsyneladende ingen interesse i at male "godt". Det skal udelukkende udtrykke hendes indre vision og/eller udsagn. Hun er som en digter, der blot maler sine ord. Derfor er hendes malerier næsten naivistiske. Hun cirkler om sin smerte, sit tabte barn, sin

sygdom, sin umulige, omskiftelige kærlighed, sin familie – næsten som et slags exorcistisk ritual – en renselse, en søgen efter sit rene, indre væsen. Hendes kunst fremmaner en idealiseret person – en slags über Kahlo – helt konkret! Den store, buldrende Rivera med sine kæmpe projekter fremstår som en lille nisse ved siden af denne mægtige kvinde; i et skønt maleri har han malet sig selv og hende sammen med en stor gruppe venner på skovtur i Alameda, og her står hun netop som en kæmpekvinde i forgrunden og han ved hendes side som en lille, tyk mandsling! Diego, denne Gargantua-agtige personage; stordrikkende og altædende og –knæppende; et powerhouse af et menneske. Hun har sagt følgende om livet sammen med ham: "Om det er svært at leve med en mand som Diego? Nej. Det er lige så lidt svært, som at stå ved bredden af en mægtig flod og se den bruse forbi."

04.09.2013

Prøver at komme mig over tømmermændene og svimmelheden efter et forrygende møde med Sergio Gonzalez Rodriguez i går. Jeg var spændt på at møde denne dødsforagtende journalist, som igennem over ti år har trodset dødstrusler fra narkogangstere og modstand fra systemet på grund af sine nærgående artikler og bøger om den organiserede kriminalitets forbindelser til den mexikanske forretningsverden og politiske elite. Han er en lille mand, på én gang gammel og ung. Hans lille

krop er kroget og slidt, men hans energi er rastløs og eksplosiv og øjnene varme og nysgerrige. Efter få øjeblikkes tøven og årvågen tilbageholdenhed overfor mig, eksploderer manden i ord og gestus, udbrud og latter, og vi går igang med at tale anarkistisk, associativt og strømmende og fortsætter sådan de næste 7-8 timer. Vi sidder på restauranten Los Danzantes, berømt for Mezcal og Tequila fra Oaxaca, på Plaza Centenario i bydelen Coyoacan i Mexico City. Og sådan starter vi – med øl og tequila og strømme af ord. Vi bestiller cheviche og mere tequilla, og nu begynder han at fortælle mig om den politiske situation i landet. En samtale der fortsætter hele dagen, afbrudt af alle de andre samtaler der fletter sig ind om litteratur, kunst, teater og en vifte af farverige anekdoter.

Han har absolut ingen tiltro til det politiske system. En dybt forankret korrupsion gør

ethvert fremskridt umuligt og landets submissive holdning overfor USA foruroliger ham. 39 familier styrer Mexico og har gjort det siden nationen opstod. De bestemmer hvem der sidder på magten – til hver en tid. Den "nye" præsident, Peña Nieto, er en marionetdukke, en skuespiller der gør som der bliver sagt og ser godt ud imens. De tre mænd der fik ham til magten hedder Veracruz, Hidalgo og Atlacomulco – alle tre store forretningsfolk med forbindelser til organiseret kriminalitet og hvidvaskning af penge for narkokartellerne. Nietos kone er tv-stjerne og hans profil passer til tidens trend. Sergio morer sig over hans tale til nationen igår (efter sine første 100 dage ved magten) – et rent show uden nogen som helst form for politisk indhold.

Vi taler om forfatteren Roberto Bolaño, og han bliver dybt berørt. Han er overbevist om, at Bolaño er den største forfatter igennem de sid-

ste mange år, og hans død er en tragedie for litteraturen - nej, en katastrofe. Det tog ham 9 måneder at læse bogen "2666", som han selv optræder i og som er inspireret af hans bog om kvindemordene i Ciudad Juarez, "Huesos en el desierto". At læse bogen beskriver han som en næsten fysisk lidelse, ikke mindst fordi han selv er så stor en del af romanen. Han har det stadig med mellemrum som om han er en karakter i en endeløs Bolaño roman - denne scene, siger han, dig og mig der sidder her og snakker lige nu og det vi snakker om, måden vi snakker - alt dette kunne være en scene i 2666.

Og det er sandt - tanken havde også strejft mig!

Vi taler længe om Artaud, som han skriver om i sin nye bog, "De sangre y sol". Vi taler om ritualet, om Artauds forsøg på at genopfinde

et rum, hvor ritualet kan bringe os tilbage til en mere menneskelig tilstand. Det moderne menneske er splittet og afskåret fra spiritualiteten, mener Sergio, fra den intuitive kontakt

til naturen og det irrationelle. De digitale medier forstærker vores afskårethed, fratager os den egentlige individualitet og reducerer os til funktioner i et umenneskeligt system styret af markeds kræfterne. Vi har brug for ritualer, men ritualet er farligt og manipulerbart - derfor har vi først og fremmest brug for rammer for ritualet. Ritualet uden en ramme bliver meningsløst og kun behovstilfredstillende - grænsesøgende og umætteligt og med en grusom energi. Ligesom halshugningerne og dyrkelsen af La Santa Muerte etc... Artaud vidste dette, og var derfor optaget af teatret, men han var ude af stand til at realisere sine tanker. Han vendte tilbage fra sine rejser til Tarahumara indianerne i det nordlige Mexico med en stor sæk peyote - hans oplevelser dér havde ikke ført ham til indsigt men derimod dybt ind i det vanvid, der altid havde luret i hans gnistrende sind. Efter denne rejse blev han for alvor gal og tilbragte resten af sit liv

på institutioner. Sergio foreslog mig at tage op til San Luis Potosi og videre derfra til Real de Catorze for at prøve Peyote under forhold, der er relativt ordnede. Efter cevichen spiser vi tun med habanero og grønne ris – og drikker mere tequilla!

Vi har siddet og talt i 4 timer da Sergio pludselig springer op – vi skal til San Angel og drikke drinks med de rige på baren San Angelin, hvor bohemeerne kom i gamle dage, men som nu er en klub for de rige mexicanere! På San Angelin drikker vi martinis

og margaritas i selskab med businessmænd og politikere og tv stjerner. Sergio er synligt opstemt over at være der – vi taler højt, griner og snakker om kunst og kvinder – og Sergio nyder de foragede blikke og rynkede næser over vores lasede påklædning og høj-røstede samtale. Bag os sidder en amerikaner og sælger armoured cars til to mexikanske forretningsmænd. "well, we're still not quite satisfied with the balance. Still doing some testing on the larger models – no extra cost for replacements along the way, of course. 100 %. This is a powerful vehicle – it will serve your purposes excellently".

Sergio fortæller mig at han er under overvågning. Vores samtale på restauranten blev overhørt af en agent – en kvinde der sad bag mig under hele samtalen. Han griner, og siger hun ikke fattede en skid – han gad godt læse den udskrift! Vi er også overvåget på San

Angelin – helt sikkert. Han brokker sig ikke over det, har efterhånden vænnet sig til det, selvom det selvfølgelig kan være generende en gang imellem. Det begyndte efter bogen "Huesos en el desierto" om kvindemordene i Ciudad Juarez og om forbindelserne mellem politik og forretningsliv – man stikker ikke næsen i den slags. "No te metas!" Sergio har selv mange kontakter indenfor efterretnings-tjenesten, så han ved hvad de ved om ham – og der er ingen overraskelser!

05.09.2013, formiddag i Morelia, Michoacan.

Stadig fuld af indtryk efter rejsen hertil og det forunderlige og intense møde med forfatteren til bogen der førte mig ud på denne rejse, Sergio González Rodríguez. Jeg har netop logget mig af computeren i hotellets lille gårdhave, hvor jeg har skrevet et rejsebrev hjemtil og tjekket mails. Nu sidder jeg med

endnu en kop kaffe og forbereder mig så småt på at forlade Morelia og fortsætte rejsen til Patzcuaro og Uruapan og derefter videre ind i Michoacan, hvor narko krigen kører for fuldt tryk nu på snart tiende år. Jeg er lidt nervøs ved rejsen, men også spændt og med en god følelse af at være godt i gang med at fordybe mig yderligere i historien om manden uden hoved.

Hele morgenen har en kolibri sværmet rundt blandt citrontræerne i gårdhaven. Klokken er halv elleve, kolibrien hænger udspændt i den klare morgenluft og min telefon ringer. Jeg tager den lidt fraværende og ser på skærmen; ukendt nummer. Kolibrien foretager 4-5 hakkende bevægelser, op og ned og fra side til side, som en drone eller en uvirkelig robot agtig tingest fra en animationsfilm. Den hænger dér, en halv armslængde ud for mit ansigt – svirrende med sine små vinger. Den

stirrer på mig og lyser i sin grønne fjerdragt i morgensolen. Nej, ikke en robot – rent, destilleret liv og skønhed – et mirakel af farve og funktion og poesi. Jeg svarer på opkaldet, ja? Hallo? Roskilde Sygehus, vi ringer for at fortælle dig, at din mor er død. Hun sov fredeligt tidligere på eftermiddagen og da vi så til hende for cirka tyve minutter siden, var hun død. Meget fredfyldt.

Undskyld, siger du til mig, at min mor er død? Nu? Undskyld, men jeg sidder i Mexico og kigger på en kolibri – jeg har lidt svært ved at forstå, hvad du siger til mig. Er min mor død? Er det det, du fortæller mig?

Ja, det gør mig ondt – jeg forstår godt det må være mærkeligt for dig... Vi har kun dit og din søsters nummer her – hun tog ikke telefonen, Maria, så jeg ringede til dig. Ja, i Mexico, åbenbart... Det er jeg ked af.

Nej, tak fordi du ringer, men jeg må lige snakke med mine søstre – mine børn... mange

tak... farvel... Kolibrien er væk. Videre i sit lille liv. Min mor er væk – gået bort, siger man. Hvorhen? Jeg er alene.

Helt forsigtigt lægger jeg telefonen på bordet foran mig. Jeg har en stærk følelse af, at alting kan briste ved selv den mindste bevægelse. Verden er bygget op i et fint, krystallinsk materiale – alt er hult og uhyre skrøbeligt – bag en svagt sitrende skal af reflekteret lys et afgrundsdybt mørke – et hul af intet – ikke engang mørke. Ingenting. Jeg sidder helt stille. Som om hinden omkring mig kan briste hvert øjeblik det skal være. Min ensomhed er med ét så massiv og jeg kan næsten ikke trække vejret. Men det gør jeg. Trækker vejret. Og verden omkring mig holder langsomt op med at sitre. Falder til ro omkring mig. Jeg genkender citrontræet, kaffekoppen. Ser på min hånd og tænker på min mors hånd. Den findes dér, i min hånd,

som et ekko, en påmindelse om mit ophav og min forbindelse til verden, livet, tiden... Et fald baglæns gennem slægter åbner sig i mig, svimlende. Et sted i mig selv ved jeg, at dette fald på et tidspunkt vil føre mig tilbage igen til Mexico, Morelia, femte september, 2013, men lige nu er der kun billeder, sansninger... Landskaber i Thy, min mors lysende ansigt i sol, sommer, en have, min bedstefars hånd (igen de hænder), der smækker et spar es på bordets hvide dug. Spar er trumf, Bedstefar har meldt 11 gode, han får tolv stik og vinder stort. Jeg får et par mønter. Nu et grønt forhæng, tung fløj, tussmørke, en stormfuld nat ved en strand, mannastorm i en villa-have, min mors hånd igen, nu på min kind udenfor tid og sted. En lang, snoet sti gennem erindringer, en navlestreng, en strøm af levet liv, som forbinder sig med dette øjeblik af nærvær påkaldt af et fravær – uforståeligt. Morelia, Mexico, lidt over halv elleve om

formiddagen under den samme sol, men på den anden side af jorden.

Den sidste sms fra min mor: Rigtig god tur udover vores smukke klode. Knus Mor.

28.09.2013, Mexico City (igen!)

Tilbage i Mexico – tre uger senere.

Morgen i kvarteret Roma, Mexico City. Stadig fortumlet efter en forunderlig og klar drøm i nat. Jeg befandt mig i en lille by i provinsen Jalisco – en tør højslette, hvide huse, støvede gader. Her sad jeg på et offentligt kontor og udfyldte en kæmpe stak formularer og blanketter, mens en ældre, tør herre kommenterede og vejledte. Han påstod at være forfatteren Juan Rulfos barnebarn, og han lignede Sergio – lille, kroget og intens, med et par tykke, runde briller balancerende på sin benede næseryg. Rummet var sparsomt indrettet – hvide, kalkede vægge, et simpelt skrivebord med en enkel lampe, neonlys i loftet og kun de to stole jeg og min vejleder sad på. Grundighed er altafgørende, forklarede han mig, det er af største vigtighed, at vi får afklaret forholdet mellem drøm og virkelighed i denne sag.

Kort fortalt var situationen den, at hele forløbet fra min morgen blandt citrontræerne i Morelia, opkaldet fra hospitalet, rejsen hjem, min mors afsjælede legeme i kapellet på Roskilde Sygehus, begravelsen i Thy osv. var en drøm. I virkeligheden var jeg vågnet op i Morelia og havde fortsat min rejse som planlagt og var nu nået til Jalisco efter tre ugers rejse gennem Mexico. Jeg skulle altså nu gøre rede for min færden i disse tre uger og for min tilstand i øvrigt. Den lille mands høflige bestemthed var meget overbevisende, og jeg udførte den opgave, der blev mig pålagt. Da jeg havde udfyldt den sidste blanket i bunken, sagde jeg til ham, at jeg havde svært ved at tro på hele historien.

- Denne Kafka'ske stemning, dit slægtskab med Juan Rulfo (en forfatter jeg er dybt optaget af, og som er en stor del af grunden til min optagethed af Mexico) og kendskabet

til mine egne drømme i det hele taget – det tyder altså på, at det jeg oplever nu er drømmen og at rejsen til Danmark kun var alt for virkelig. Mon ikke alt det her er et slags underbevidst forsøg fra min side på at skabe en virkelighed, hvor min mor lever? En slags ønskedrøm? Ikke for at fornærme Dem, hr Rulfo, men jeg tror jeg drømmer.

Han havde lyttet tålmodigt og betragtede mig nu med sine venlige øjne og hovedet let på skrå; jeg kunne ikke med sikkerhed afgøre, om det var overbærenhed eller reel medlidenhed, der lå i den gestus.

- Deres tvivl er ganske naturlig – den slags ser vi tit. Det kan være vanskeligt at skelne mellem drøm og virkelighed. Netop derfor er vores arbejde her så vigtigt. Når De nu forlader kontoret og kommer ud i venteværelset igen, vil jeg bede Dem kigge ud af det

lille vindue ud mod sletten. Der vil De se en kolibri, der holder sig svævende i luften lige ud for Deres øjne. Se godt på den kolibri og De vil forstå, at den er alt for smuk til, at De nogensinde kunne have drømt Dem til den. Det er Deres bevis.

Jeg rejste mig for at gå og han blev siddende ved sit skrivebord ganske roligt. Han nikkede venligt til mig. Jeg vendte ham ryggen, åbnede døren ud til venteværelset – og i det samme vågnede jeg.

Hvis jeg kunne finde de blanketter og formularer jeg udfyldte i det lille kontor, kunne jeg måske rekonstruere den rejse, jeg aldrig foretog fra d. 5-25. September... Måske er det fortællingen jeg leder efter? Fortællingen om Manden Uden Hoved?

Det Tværfaglige Festudvalgs årlige

SGEDELIGT

BRANDHØRST

LØRDAG D. 25 OKTOBER PÅ REPUBLIQUE

HALLØJ ALLE ARBEJDENDE
OVER-UNDER-FOR-BAG
-I MELLEMLØB-OMKRING
-PÅ OG I SCENERNE

Branchefesten i sæson 2014-2015 er lige om hjørnet
- kom og vær med til at skabe en uforglemmelig aften!

I år lægger Republique hus til. Foyeren får fest-make-over
og vi tænder op i bålrade og sætter telt op udenfor.

Desuden er det en fornøjelse at kunne tilbyde de 120 hurtigste
en gang chili med eller uden carne for 100 kr. Vil du spise med,
skal du tilmelde dig på forhånd ved at indbetale 100 kr.
på konto: 5501 - 3497885719 senest d. 15. oktober.
HUSK at skrive dit fulde navn på overførslen!!!

Der vil være chili en masse fra 19 til 20.30,
hvor dørene åbnes for ikke spisende gæster.

Der er selvfølgelig musik og åben bar med venlige priser natten lang.

Vi glæder os til at feste med jer.

Sommer hisner fra Det Tværfaglige Festudvalg

Branchefesten og Det Tværfaglige Festudvalg er i sæson 2014-2015 skøttet af
De Frie Koreografer, Foreningen af Danske Scenestruktører samt Dansk Svuespillerforbund.

SPREAD THE WORD